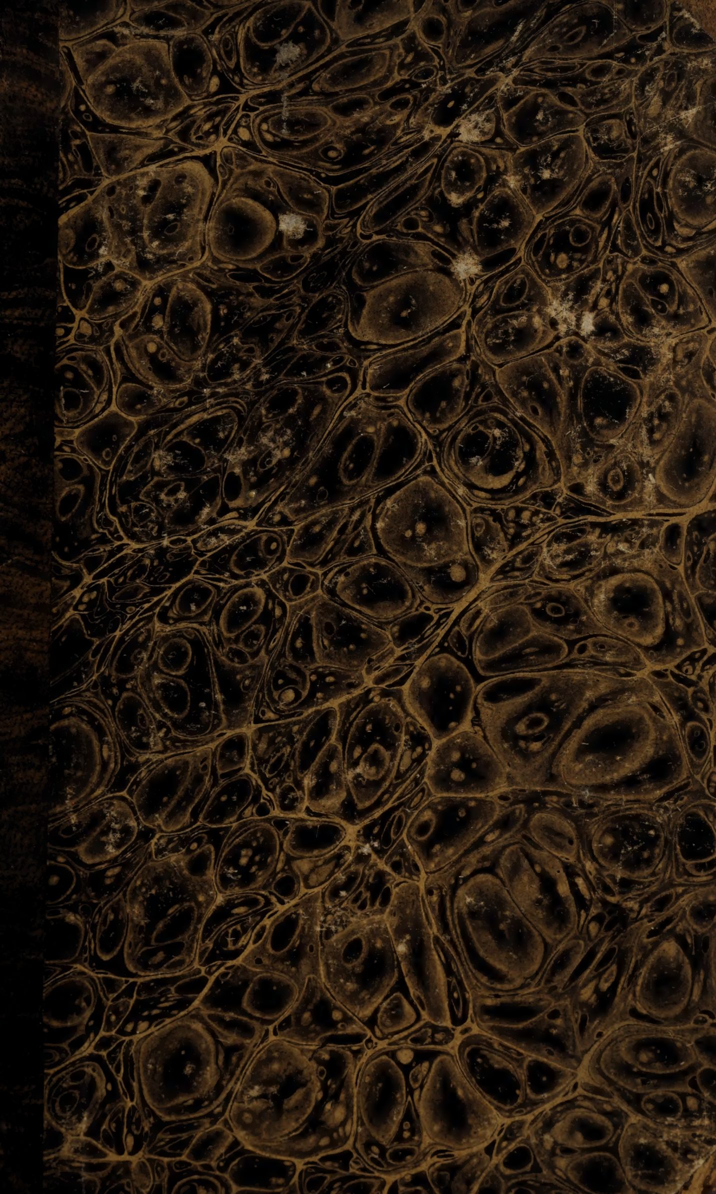

212

Jüdischen.

af Fesen

Jacobs
Krigsbedrifter og Bryllup.

Fastelavns-Farce

i

tre Optog

Oversat af det Tydske

ved

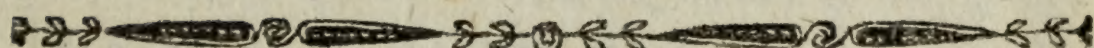
T. Thomsen.

Fortsættelse

af

Skuespillet

Vor Handtering.

Kjøbenhavn, 1816.
Trykt paa Fr. Brummers Forlag,
hos Hofbogtrykker Christensen.

31

Fortale.

Fyrster og Generaler, Præster og Lægmænd, alle Folkeclasser maae taale at fremstilles paa Skuepladsen, stundom endog i saare afstikkende Carricaturtegninger. Hvorfor skulde da den eneste Undtagelse gjelde for et Folk, som med mange ypperlige Egenskaber og endnu fortrinligere Aandsanlæg, dog hyppig sees smittet af henrundne Aartusinders Rust, hvorved det paa en vis Maade danner en Stat i Staten, og som det er Tidsaandens Pligt at

bortrydde? Man miskiende ikke Forfatterens uskadelige Øiemeed, paa en skiæmtsom Maade at bidrage sin Skierv hertil. Ingen kan i øvrigt agte hiint Folkeslags Ædlinger fra de ældste Tider indtil Mendelsohn, Maimon o. a. høiere og inderligere end

Forfatteren.

〰〰〰

Personerne.

Herr Polckwitzer, en riig Jøde.
Lydie, hans Datter.
Abraham Hirsch, en Skakker-Jøde.
Rachel, hans Kone.
Jacob, hans Søn.
Isidor Morgenlænder, en Mystiker.
Kontrebass, en Kapellmester.
Schmuel Krautschneider, } Jødiske Genier og
Herz Bær. } Straaejunkere.
Løve Hare. }
Moses Gumperz, en Hestejøde.
Håndelchen, Lydies Kammerpige.
Ephraim, en Jødepog i Abraham Hirsches Huus.
En fransk Officeer.
En tydsk Korporal.
Franske Soldater.
En Opvarter.
Jøder og Jødinder.

Første Optog

1ste Optrin.

Et Værelse i Posthuset.

Isidor Morgenlænder. En Opvarter, derefter Jacob.

Isidor (siddende ved et Bord; foran ham staaer et tomt Glas).

End eengang vil jeg med indviet Lippe,
o søde Østen, af Din Kilde nippe.
(han kalder.)
Johan! en Snaps Rum!
Da jeg min Liid til Skjebnens Vælde sætter,
som kjerlig mig i sine Arme fletter!

Opvarteren (bringer det Forlangte.)

Her, Mosiø Morgenlænder! Handelen er vist atter mislykkedes siden han sidder der saa sørgmodig.

Isidor (maaler ham med Øinene).

O Menneske! Dit Navn Gemeenhed er!
i Edens Sted man Usselhed kun seer!
Man Guldet saae Guldalderen fortrænge,
og Viisdomstemplet nu er bygt paa — Penge!
(Der høres Larm udenfor Døren). Opvarteren gaaer ud.)

Jacob (kommer forbittret ind.)

Bist Du besat, Du verdammter Goi? Als jeg vil gae, fer at rette min sidste Poor Schilling faer jeg i Pengernes Sted, Schmere met Pitschen po min Pukkel. Ai Waih! (medens han siger dette gnider han sig paa Ryggen og Armene.)

Isidor.

Hvad Larm afbryder mine Reflexioner?
Ak, er det Dig, Jacobus! siig, hvad skeer?
Du er jo riig, er lykkelig og elsket,
og dog Du over Skjebnen Dig beklager. —

Jacob.

Issaschar, Dokterche, Herzens Dokterche! Du skal mig kurire, Du skal mig rathe i min grause Unglück! Ach, jeg sku doch har alles verlohren, den Ovoterne, den Herzallerliebste, dæ Thaler, dæ falske Penger, de to Poor mænskæster

ne Buxer, den Fuxpelts og den Perpli! Kuns eet har jeg noch — min Hoffnung! Effen wollte jeg de falske Penger have zurück fra den Postillon; jeg wollte met ham handle um Halfparten, eller kuns Drittelparten, aber han har mig gævet stott de falske Penger ächte Prügel po min Pukkel!

Isidor.

Forbauset hører jeg Dit Helds Omskiften!
hvor gik det til, at Du Qvaternen misted?

Jacob.

Det var en Skrivfeiler, en grausser Skrivfeiler! Der Aron Schreier har Qvoternen bekommet, und jeg er sku igjen hvat jeg var fer: en armer Schacherjede! ja jeg er sku!

Isidor.

Og Din Kjæreste har ogsaa forladt Dig?

Jacob.

Min Liebcke har en Hjerte, som elsker mig til Deden; det er en stur, en ædel Hjerte; aber hendesses Tate har forbudt hende, at see po mig, ferend jeg er en riig Jede. Min Herzallerliebste er verlohren! det schmerter mig sku gewaltig!

Isidor.

Hvad stort Gemyt hun havde kunnet vise
ved den Ulykkesknuste at opløfte!
det var jo tragisk Situation.
Men nu er hendes Snak om indre Dybde
jo blot af tomme Ord en ufølt Klingklang.
Det rene Lys end ei for hende funkler,
og simpelt Glas antaer hun for Karbunkler;
hvor høilig Ret har ei hiin Museføn:
"Ak saare skrøbeligt er Qvindens Kjøn!"

Jacob.

Dokterche! er Du blefven Juvelierer, da Du schnacker soviel om Karbunkler? Aber rath mig, hvat jeg skal gære, fer igjen at fae min Herzallerliebste og at blive riig? So gar umsonst har Du denn doch inte været paa 16 Uniferſitæter og blefven en hejstudierter Mann. Ich bin deschperat! jeg stirter mig sku i Kanalien!

Isidor (efter at have betænkt sig noget).

Giv Agt, min Ven, jeg vil Dig trolig raade,
hvorledes Du Dig Bruden skal tilkjæmpe.

Jacob (falder ham om Halsen).

Du er sku en stur Mann! en hejstudierter Mann!

Isidor.

To Ting, os lærer jo Psychologien,
hver Skjønheds Hjerte sikkert maae erobre;
først Tapperhed, med ydre Glands udsmykket,
og dernæst Smag, den himmelskføde Svada!
Vord Maccabæisk Helt, som Alt forfærder,
vord Helt ved Dragt, ved Glavind og Gebærder!
Krig stunder til, thi viis Dig udi Krig:
indstig i Brudens Barm paa dræbte Fjenders Liig!

Jacob.

Isaschar! Er Du deschperat? Jeg en Helt, jeg en Såbel, jeg i Krig! Wann jeg seer en blank Schwerdt, ach, dann faer jeg Podagra in alle mine Bene ved den bare Siin!

Isidor.

Bort, bort med slige feige Nattetanker!
Du djerv maae gjennembryde Livets Skranker
Veed Du, o Dosmer! ikke af Din Schiller:
"Og sættes ei det højeste paa Spil,
det højeste ei heller vindes vil!"

Jacob.

Det kan have vær't en stur Skænie den Herr Schieler, men det han der har sagt, er sku Schluderschladder!

Isidor.

Hvorledes det?

Jacob.

Jo, denn jeg har sat inn mit Hejeste og jeg doch har vunnen Niks! har jeg inte ganz lumsch sat inn min sidste Tholer in Lætteriet po Qvoternen, und jeg doch kun har bekommet en Niete.

Isidor.

Du har mig, Dummerhoved, galt forstaaet!
Dog nu jeg mere grant vil til Dig tale:
Paa Skinnet see forfængelige Qvinder;
Du maae i Uniform Dig ziirlig klæde;
Fjerbusken nikker, blanke Glavind blinker,
og alle Møer den gjæve Helt betragte.

Jacob (nikker veltilfreds).

Ach, jeg ferstaer! Teserne sines got om den rede Kiole.

Isidor.

End højere slaaer Barmen naar paa Gang'ren
den Elskte forbi Vindvet galloperer
Du kjender jo hiint Rytterqvad af Schiller?

Jacob.

Jowohl! allerdings! Jeg har denn Tu lært det par caeur in Kommædien (han declamerer med comisk Pathos).

Hr. Rytteren samt hans travende Bæst:
det er højstfrygtede Heste;
Med Lamper oplyses den Bryllupsfest
ubuden han Gildet vil gjæste — —

Isidor (holder for Ørene).

Alt nok! saa vord da du en lynsnar Rytter!
Til tappre Helte trænger Fædrelandet.
Det Dig omsonst med Alleting forsyner,
naar da Du vender seierkronet hiem,
og riig, ret hovedriig ved Ran og Bytte;
Du holder Din Triumph i Lydjas Hierte.

Jacob (hopper af Glæde høit i Veiret).

Den rede Kiole, Kerresten, Bittet! Isaschar, Dokterche! Du er en klog Mand! en stur og klog Mand! Ach, det var schee, wann jeg fær Batallien kunde ride po Ordenantz, oder blive hus de sture Afficerer bag Frunten som Salfegarde, und wann den Kanonnade dann var ferbi og Fienderne lae dede, dann vilde jeg fare frem og gære Bitte, stur Bitte!

Isidor.

Gesvindt til Værket, Ven! Du dog vel ride kan?

Jacob.

Gottes Wunder! ob jeg kan ride? har jeg doch som en Junge po ti Ahr fer Krigen alle Dage hjelpet Moses Gumperz at ride sine Koppelhester fra Berlin til Potsdam. Ja sku kan jeg ride som en Cafelier!

Isidor.

Forglem blot nu den anden Lærdom ei,
ved Videnskab Din Kunstsands at uddanne.
Hvad Du fornemmelig maae giennemlæse
er Athenæum, Lakrimas, Alarcos;
de til det højere Liv Dig vise Sporet
Luzinde Dig til Lyst vil potencere,
og Jacob Böhm Din Aand initiere.
(gravitetisk).
Men nu lev vel! Jeg Dig gjenskuer glad,
og priser Dig ved høje Sejersqvad. (gaaer.)

2det Optrin.

Jacob (allene).

Gottes Wunder! hvat har han doch schnakket? Det er ikke tidsk, det er ikke hebræisk; jeg

kunde sku ikke ferstae en Ord! Aber han har det denn d... gotte meent, og nu gaer jeg strax til Moses Gumper: for at probiere ob jeg kan ride en Pert — en Hest skulde jeg sige. Ach, det er en delecat Siin at see en moderne Jedejunker paa en Hest eller en Jedefrue i en Offenbacker og nu, da vi har heert op at schakre met Lumpen og gamle Kleder, for at schackre met Herregaarde og de kenneste Liststeller omkring Residentsen, so kan man ikke komme frem paa Landevejen for vores's Folk — besonders paa Sabbath Aftenen! det er sku doch sandt, hwat jeg siger! (han gaaer.)

3die Optrin.

(En aaben Plads uden for et Huus, ved Siden af hvilket er en Gaardport.)

Jacob med Ridepidsk og Sporer; siden Moses Gumperz.

Jacob.

Obskjendt den Isaschar mig har skieldt en Dummerhoft, er jeg den doch usstæffiert! Jeg skal blive en Ryttersmann, en Kavellerieryttersmann en Ryttersmann til Hest! Wann det gelinger mig at gae i Krig po Hest, so behever jeg ikke

at gae til Fuss; wann Fienden denn lever efter mig, so han mo bruge sine aigne to Fedder und jeg — he! he! jeg bruger fire fremde Bener, gær jeg Bitte, so jeg kan schleppe mehr met mig po min Pert og kan komme geschwinder i Sikkerhet.

(Moses Gumperz kommer ud af Huset.)

Jacob.

Ach! do is de Moses Gumperz! (kaldende). Hr. Gumperz! Hr. Gumperz!

Moses Gumperz.

Na! hwat vil han denn?

Jacob.

Kenner han mig ikke, Hr. Gumperz? kenner han ikke mehr dæ Jacob? Hr. Moses Gumperz kenner han gar nich mehr dæ Jacob vom Obroham Hirsch, mig, som har redet som en kleen Junge sine Kobbelhester fra Berlin til Potsdam?

Moses Gumperz.

Na, og wann jeg ham kenner, jeg doch kenner ham som en Lump! hvat er det denn mehr, hwat vil han met mig? Jeg har andet at gære end met ham at schnakke.

Jacob.

Herr Gumperz! Met den kleen Junge, det nu er ferbi; jeg ikke mehr lever po Eckerne og sælger Pitskeband; jeg er en Cafelier, jeg gaer in Krig als en Ryttersmann mot de Fiender. Vores's Folk ekliperer mig og nu kommer jeg for ham, at sige at han mig skal latte probiere en Pert, som ret kan accæmmedere min Person i Cumpagnen.

Moses Gumperz

Na, Du main Himmel! Han, han vil gae in Krig, han! Hvor har han denn bekommen den Currage? Doch — det er en sken Indention, en ædel Indention, og als han kan ride, jeg doch selbst gleich vil gae og hole ham en Hest, som lever tolf Mile i een Galop, uden at stae schtille.

Jacob.

Herr Gumperz! Hverfor skal den Hest leve tolf Miler in een Galop?

Moses Gumperz.

Siehst Du: wann han er tolf Miler fra Fienden weg, so treffer ham doch ingen Kugel og ingen Dragon og Gens d'arme giver ham po Skallen en Hieb.

Jacob.

Herr Gumperz! mehr Respect fer en Ryttersmann! Hwat vil han met sin Schnack? Hohl han mig barrestens min Pert!

Moses Gumperz.

Ai Waih! wie stolz! Er han doch ferst en Rekrute! Na, jeg holer den Hest! (gaaer).

4de Optrin.

Jacob (allene).

Wann jeg har min Hest, vil jeg sku ride for min Liebcke sine Vindver, galoppere hin og her, og fistuliere hendes's Livstikke, den allerliebste Serenate: "Kom til Vindvern, sede Engel!" eller vores's Folcks Faverit-Musik Jagtschoren i Haydns Ahrstider hvor Jægerne singer: Toho! Toho! og Instrumenterne siger so natierligt: Bief! bief! Wann hun herer det, so veet jeg at hun og den hele Huus lever til Vindvern og skriger i Mundene paa hinanden, wann de herer mig singe: "Do! do kummer Hunderne! ach, heer, heer hvor de goer!" — Wann jeg denn seer hendes's venlige Gesikt, gær jeg fer Glæde en stur Coperiol met min Hest, so at den fer Fervundring over Ryttersmanden sin Ferstand vil stae måuschenstill! — Tis! hvat rapler der?

5te Optrin.

Jacob. Moses Gumperz (trækkende en Hest ud af Gaardporten).

Moses Gumperz.

Na, her jeg bringer en Noritæt af en Hest! Den staer paa sine Bener som en Huus, den er stark af Brust und Knokler, har en Poor Eine ligesom Stjerner i Natten — den er jung, schmuck und geduldich som en Lam.

Jacob.

Geduldich? hvat skal jeg dermet? Min Pert skal sku ikke være geduldich, den skal schpringe som en Gaisbock, so at Fienden, wann han den kuns langt fra seer, strax bliver angest und bange og schmerer Hele (han kigger Hesten i Munden.)

Moses Gumperz (trækker ham bort fra Hesten.)

Na, hwat gucker han Hesten ins Maul? Veet han ikke den Sprichwort?

Jacob.

Pfui! det er en gammel Schindmähre! den har Tænder so lang som Kasackerne deres Lantser.

Moses Gumperz.

Main Gott! hvilken Schnack! Wann han ferst er kommen at sidde po den Hest, han schon vil see til hvadt den duer. Steig er uf!

Jacob.

Ja, ja! jeg gleich vil steige uf. (Gumperz holder Hesten i Tømmen. Jacob prøver paa at stige op fra den høire Side og kommer til at sidde bagvendt.) (skrigende.)

Br! Br! Ai waih! stop! Wos is dos? Jeg seer ja sku Hesten po Schwantsen anstatt po Hoftet!

Moses Gumperz (hjelper ham ned igjen).

Rindvieh af en Ryttersmann! Han vil slae den sture Armej und han stiger po den rechte Side uf! Han mo po Hesten stige lincks uf.

Jacob (gjør det; men knuger sig fast med Læggene og sporer Hesten, hvilket bringer den til at sparke ud og steile).

Herr Gumperz! Wos is dos? Perten gær Koolbøtte! den gør Koolbøtte — den gør Koolbøtte, og brecker mig min Hals! Ai waih! Ai waih! — den vil rückwårts — immer rückwårts! Det er en gammel Kavelleriepert — det mercker man po al sin Mannever!

Moses Gumperz.

He, he! Han er mig doch den rechte Held! Den Hest er sku som gært fer ham: den er po Retirade dressirt.

Jacob.

Hvat skal den Schnack? Vorwårts, vorwårts! Hyp! Hyp! (Moses Gumperz knalder med Pidsken; Hesten gjør nogle Caprioler, hvorved Jacob løftes af Sadlen og tilsidst falder ned skrigende.) Ai waih! Ai waih!

Moses Gumperz (leer.)

Ha! ha! ha!

Jacob.

Na, hvat gaer der af ham? Hvat leer han? Jeg har doch sku immer af min Tate lært: den Klogeste gier efter! — Herr Gumperz!

Moses Gumperz.

Na, hvat vil han denn mehr, min Herr Krigshelt?

Jacob.

Feer han den Hest igjen i Stalden inn. Jeg har mig anders bedacht: jeg vil være en Saldat til Fuſs. Vandet har ingen Bjelker — derfor gaer jeg ikke po Vandet; en Pert har ingen Fer-

stand nicht — derfor bliver jeg ikke Ryttersmann. Jeg vil po mine aigne Bener stae, so weet jeg sku hvor jeg har hen at gae! (gaaer).

Moses Gumperz (allene).

Der Junge har denn doch Recht, har han! Han er sku inte so dumm som han seer ut! (han trækker Hesten ind igjen).

6te Optrin.

Et Værelse i Herr Polckwitzers Huus, som forestiller Lydies Boudoir.

Lydie, Håndelchen.

Lydie.

Juhanne! tummle Dig! mine Tilbedere vil alle snart være her.

Håndelchen.

Ach, Freken! Kald mig doch ved min rette Nahme Håndelchen. Wann De mig nenner Juhanna, de christne Schabbesgoien griner mig ut og vores's Teser siger at jeg og De er ferrykt.

Lydie (vred).

Du ausferskæmte Tes! den Nahme er Dig alt for got: den ganske Rementik lever og schwewer in den Nahme. (reisende sig med Pathos.)

I Geister af Juhanna von Orleans og Juhanna von Monfaucon! perdonnerer den Tes sin dumme Schnickschnack!

Håndelchen (dreiende Samtalen af).

Hvat for en Kjole vil Frekenen i Dag trække po? Den Grenne, den Rede, den Bloe eller den Geile?

Lydie.

Det mo man i Betragtning tage. Hvat vil alle mine Tilbedere i Dag i min bureau d'esprit foredrage? Lat see! (hun tager et skrevet Blad og læser.) "Naturphelesephie! Rementik! Astrenemie, Aisthetik. Sannetter! Moderne Kunstutgitelser!" — Den grenne Kjole passer til Naturphelesephien; Verdenssolen lader intet fergae. Ved den bliver alting igjen ungt, frischt og grent; kuns Pigerne bliver gamle. — Den rede Kjole er en Symbol for Remantikken. I Mittelalteren var alt reedt, Alt Blut, Alt Ferbittrelse. Reedt er Mittelalteren sin Dentenz. — Den bloe Kjole henpeger ret skent paa Astrenemien; Himmelhvelven er blo — blo er Symbol po Bestændighet. Ach! en sken Diid! aber den findes ikke mehr i Verden; man den mo sege po Himmelen. Det Gule aber — ja det Gule, det er min Fæ-

weritfarbe. Solen er guul, wann den om Morgningen staer up; guul er Flammen af den Begeistring, som utspringer af Kunsten og dens heje Værcker. Derfor bærer min Frynd Kapellmester Kontrebasś eene gule Veste, og derfor gaer Werther met gule Buxer! — Juhanna! Hohl mig frem den gule Kjole met den grenne Gærnering.

Håndelchen (bringer det Forlangte og hjelper hende at klæde sig paa.)

Her, Freken.

Lydie.

So bringer Du mig og den sorte Flegels Hat met de sture Fjerer, og schminker mig mine Kinder braf, braf, at jeg vores's Skænier kan imponere.

(Håndelchen henter Hatten og sminker hende derpaa.)

Lydie.

Der mo Carakter i min Anzug være. De gemene Fruenzimmer bærer en hviid Dragt, denn hviidt er Uskyldighetens eller Dumhetens Farbe, og det er nunomstunder eens. (der bankes.) Herein!

7de Optrin.

Schmuel Krautschneider, Herz Bær og Løve Hare, tre Jøde-Genier, klædte paa nyeste Mode, træde ind med mange Complimenter. I deres Dragt maae Guult, Grønt og Rose være Hovedfarverne.)

Lydie (med affecteret Grace.)

Salut, Messieurs! Velkomne, mine Herrer!

De tre Genier (kyssende hende paa Haanden) Vi hilse Dem, skenne Orientalerinde!

Lydie.

Phelesephie og Kunst skulle i Dag præperere mig skenne Timer. Jeg divertirer mig ret dertil. Derfor ville vi ogsaa strax til Værken skride. — Hvormet underhalter Herr Schmuel Krautschneider vores's Fersamling?

Schmuel Krautschneider.

Jeg vil som Naturphelesoph i en Deduction bemeje mig for at vise, at hus de bildete Kuner og Jungfruer mo Naturen hæve sig til Kunst, for at likfaliggjære vores's Mænd. Som Anhang vil jeg gæve en Produkt af min Fæverit-studium Astrenemien; nemlig en Berechning po den Kæmet som lod sig tilsine Anno 1811. Det var sku en Kæmet og en Svands, den!

Lydie.

Skent, meget skent! Og De Herr Herz Bær, som sentimentalch Digter?

Herz Bær.

En Idill er min Ejemærke. Jeg vil bemeje mig at beskæmme Bion og Maschus, Gessner og Voß.

Lydie.

Hvadt er Themaen og hvor er Skueplatzen, wann jeg ter sperge?

Herz Bær.

Det kummer at spille sig i vores's Folcks Blomstertiid: i Noæh Ark. Jeg har mig ogsaa taget ainige Friheter, og latter Direne schnacke met Menn'skerne i Remantikkens og den puklede Græker Aisop sin Geist — det er den schplinterniesste Mode!

Lydie.

Men den Thema, hvorom Deres's Idill handler?

Herz Bær.

Den handler — den handler om Fyrktsamheten, billedlig, i Allegarier utleder jeg den fertreffliche Sandhed, at Fyrktsamhet er Mo-

der til alt Sturt. Havde Noah ikke fyrktsam været, og en vis Sanghed fer Vandet havt, so sad vi nu ikke her bisammen og schnackede om lærde Materier.

Schmuel Krautschneider.

Hverdan vil De det bevise, Herr Herz Bær?

Herz Bær.

Met to Ord, Phelesoph! Hatte Noah ikke fer den Vand havt en Schreck, so var han met alle sine Rochkammere ersaufet — gedruknet, og vi vare alle bisammen blevet in Obrohams Skeed. Hatte Menn'skerne ikke fyrktet sig fer Bjørn og Løver og andre vilde Kreturen, so hatte de ikke feert op Huser og Mure, Landsbierne og Stæderne; Kulturens Grundprincipler vare ikke etablirte, og Menn'sken var bleven roh som das liebe Vieh. Hatte sig Fernuften ikke for Ufernuften fyrktet, so var Laven ikke bleven gævet. Hatt — —

Lydie.

Nok! Nok! De har triumphirt, Herr Herz Bær!

Herz Bær.

Den hejeste Triumph kam fra Deres's skenne Mund.

Lydie.

Men De, allerbedster Kunstfrynd, Herr Løve Hare, met hvilken delecat Blomst af Deres's Phæntæsie vil De vel i Dag Deres's Veninde ferneje?

Løve Hare (kjelent pegende paa sit Bryst.)

Hvat seer De her? Hvat blinker her po min Krop?

Alle.

En Brüstnahl met Buchstaberne L. P.

Løve Hare (høitidelig.)

Og hvadt betider den Navnedræk po den Guldgrund?

Lydie (smigret).

Jeg ferstaer og takker Dem. Men hvat Gemeenskaft har det met den Kunst?

Løve Hare (rømmer sig nogle Gange og begynder derpaa affecteret, med Jøde-Dialect.)

Det søde Navns saa søde Træk her skuer
Dit Øje, Lydia, og kan det tyde;
for det hvert Liv i mig jeg vil udgyde!
see, skiønt det prydet er med Elskovs Luer.
Ved det en nyfødt Væsen jeg indsuer,
og gamle Straaler nye hos mig frembryde;
Fantasteriets Lov min Aand skal lyde;
den for Upoesiens Land alt gruer.

Da Elskovsglød mit Indre gjennemtrænger,
og modig Sjælens Fangebuur udvider,
min Digtertitel Elskovsmod skal være.
Før Harens Skindpelts Dødens Haand affrænger,
før Løven sig i Harm selv sønderslider,
før Harpen toner anden Mø til Ære.

Lydie (henrykt).

Herr Løve Hare! Ach hvilken Sannet, hvilken sken Sannet, hvilken gutdammelig Sannet! I Dag er Krantzen sku Deresses!

De to Andre (uden Ironie:) Vi gratelierer, Herr Elskovsmod!

Løve Hare (stolt.)

Jeg troer selv, at Geist og Form har gelinget mig i denne Poem.

Lydie.

Og hvor fiin De der har anbragt Anspillingen paa Deres's Høiehrede Navne! Harens Skindpelts bliver krænget af Døden, og Løven sønderschlider sig selv. En stur Tanke! en majestætsk, soblim Tanke! har De sonsten eppes hus Dem af Deres's Værker?

Løve Hare.

Ja doch! en stur Lirisk- remantisk- episk Po-
em. Hiazinthens Dødsahnelse. Ach, en Rori-
tæt af en Verck!

Lydie (følsom.)

Det er mig i Dag for traurig! Jeg fyrkter
mig for Døden. Lad De os til eppes lystigere
gae æver. Hvordan fintes De, mine Herrer
om Schtikken i Gaar i Kummedien?

Schmuel Krautschneider.

Jeg har i den Schtikke funden megen Ferstand,
aber wenig Fernuft. Spillet var miserabel! Jeg
vil den lade recensere i en publik Blatt. Hvat
fører man i Aften uf?

Lydie.

Jeg veed noch ikke, men De skal det strax
erfare. Juhanne! lad Dig give den Repertoire
over de Stikker, som i denne Uge skal schpilles.
Men husk dem vel. (Håndelchen gaaer.)

8de Optrin.

De Forrige, Kontrebasß. Jacob i Uniform og
med Kaarde ved Siden; paa Hovedet har han
en hviid Nathue og en rund Hat, hvilke han
ved Indtrædelsen tager af.

Lydie (gaaer Kontrebass imøde.)

Ah, er De der, min Kjære? hverfor so silde?

Kontrebass.

Man venter hvert Øjeblik at see det skjønne Grenadier-Regiment marschere her igjennem Staden; jeg vilde ikke nægte mig den Nydelse at betragte hine tappre Krigere, og dette var Aarsag i mit forsinkede Komme. Imidlertid ere de endnu ikke ankomne.

Lydie.

Jeg er selv en stur Liebhaberinde af skenne Former! Wann Regimenten kummer, ville de Herrer ledsage mig fer at tage den i Ejesiin.

Alle.

Vi staae til Tjeneste.

Kontrebass.

Tillige bad denne unge Mand — (pegende paa Jacob) — mig ret indstændig om, at tage ham med mig herhen, da han, som hans Uniform udviser har fast besluttet at opofre sig for Fædrenelandet, og blot endnu beder om Tilladelse til at maatte sige sin skjønne Landsmandsinde Lev vel: en Gunst, som De i Betragtning af hans ædle Hensigt ikke vel kan nægte ham.

Lydie (bevæget.)

Mener De, Kjære? Na, Jacob! so leb han denn vel!

Jacob (begynder at græde.)

Ach, Mamsell Lydie, Lebwohl, adje! Snart stremmer min Blod for de Liebcke. Ach! tænk da po mig, po den lille Jocob af Obroham Hirsch.

Løve Hare.

Ganz i Remantikkens Geist: Emhed og Riddersind! Af Hoffnungslauser Kjerlighet gaer han in Krig mot Fienden.

Schmuel Krautschneider.

Jocob! Han er sku at lobe! Det mae ferneje enhver patriotisch mosaisk Troensbekenner, wann vores's Folck gae feran met den gotte Exempel, at man denn doch en Gang kan verbanne den falsche Ferdom, at en Jede er en af Natůren fyrktsam Kretur.

Herz Bær.

Det er! Dumheten, som schnacker so was. Jeg vil mig ikke selbst růhmen, men jeg er so tapper, at da min Memme i sidste Krig vilde gæve mig en Tasse Sukkerlade, lod jeg den stae fer at gae po Volden og friesch; ja jeg var sku so tapper

at jeg kørte hele Velden rundt po en Pulverkarre, og derpaa gik jeg hjem til min Tate Agenten, og spilte en Firrelin-Kænsert af den sture Fiotti.

Løve Hare.

En enzigst Blik po vorres's Folcks Historie beviser vores's Tapperhet so klar som Solens Liis. Fra Obroham bis uf den Esau, fra Esau bis uf de nieste Tider, Herre Jeh! hvilke Bedrivter har vores's Folck ikke gært Seh, mohl den Moses, den Josua, den Gideon —

Lydie (afbryder ham.)

Heltinden Debora!

Jacob.

Den Samson — met en lille Eselskinnbacke slog han ja sku 50000 Philister in en Timestid.

Løve Hare.

Den lille David, som overvandt den sture Goliath — og en ün Kronen af dem alle: den Mattathias med ha ses fem Sønner, Makkabæerne. Og so de Folck: den Judas, den Simon, den Jonathan!

Schmuel Krautschneider.

Og nun zurück til vor Vaterland. Har vores's Folck ikke allein den Armee været til

Nytte med Liefranzer. Wie oft hotte Cassen inte gært Bankrot, Saldaterne hungret todt og Cavellerien spaziert til Fuss wann vores's Folck ikke havde været. Jeg siger noch eenmohl: brav, Jocob! scheen, Jocob!

Jacob (halvsagte til Schmuel Krautschneider.)

Kuns eens har jeg noch po min Hjerte for de Liebcke.

Schmuel Krautschneider (fortrolig.)

Siig han mig det, Jocob! betroe han det mig.

Jacob.

Ach! jeg vilde til guter letzt have en lille Soutenir af de Liebcke — en Soutenir til at bære po mig mot Fjenden, og som hjelpede mig i Neden.

Schmuel Krautschneider.

Skenne Lydie met den delecate Gemüth! vær in Affkeetsstunden mitleidig met den arme Jocob! Han ensker af Dem en lille Soutenir.

Lydie.

En Soutenir? Kuns ingen Penger! (hun grunder.) Weet han hvat, Jocob! da han har so remantiske Ideer, at han vil gae en Krig, jeg ham denn doch vil ferehre en Bog — en Bog, hveri Remantiken leber og schweber.

Jacob.

En Bog? Ai waih!

Lydie (undervisende.)

Der mo nu en hej Geist in ham fare! han mo Bøger læse og Kultur bekomme. Her har han den Bog!

Løve-Hare (aabner Bogen.)

Ach! den bestevlede Hankat! Welch fertrefflich Auswahl! Jocob! wann han engang kan løse den heje Misterium af denne Bog, dann er ham det innre Liis gaet uf — dann er han en Skænie!

Lydie (med Betydning.)

Hvor rerende handler den Hankat — hvor ædel den Konge — og hvor empfindsam den lærde Prindsessinn!

Kontrebass.

Min kjære Jacob! lad han denne Bog indbinde i Svinelæder, og bær den som en evig Admindelse om Giverinden paa sit Hjerte, saa beskjærmer han sin ædleste Legemsdeel mod Hug og Stik.

Jacob.

Svinelæder? Gott behüthe! Ne, Herr Kentrebass, jeg er en got ehrbar Jede! Jeg lader

den binde in Saallenlæder ind; der gaer ingen Kugle durch. — Ach, den Abſket! Doch Carrage Jocob! det mo være gort! Freken Lydie! Liebcke! (grædende i det han ſætter Hat og Hue paa, tager Bogen ſamt hendes Haand, ſom han kyſſer.) Adje! Lev wohl! evig wohl! Hu! hu! — Auf Wiederſehen dort oben! Adje!

(han ſtyrter ud.)

9de Optrin.

De Forrige. Håndelchen (træder ind.)

Lydie.

Den Menneſke har Gemyt, en bledt Gemyt! Skade, at han er ſo en armer Prakker! (hun ſeer ſin Kamerpige) Na, Juhanne, har Du den Kummedie-Repertoire bekommet?

Håndelchen (ſtødt.)

Hvat fer Folck er denn det! da jeg Kummedie-Rhebarberen har ferlangt, ſpergede de mig, hvat det var fer en. Jeg hebb den geſogt: den Rhebarbere af den Kummedie, nemlich Indholdningen af de Schtikker, ſom de i denne Uge ægirer. Dann hebb de mig leet ut, og ferſt da jeg har ſagt, at jeg var dæ femme pot-chambre

hus den raiche Herr Polckwitzer, hebb de mig min Ville gært.

Lydie (utaalmodig.)

Na, geschvindt, Juhanna! hvat spiller man denne Uge?

Händelchen (tager en Seddel frem og læser.)

Jeg hebb' mer's æ bischen ufnotirt. I Morgen gæver de en Sergeschtikke: "Die Ratafia."

Lydie.

Pigen er sku gal! Hun vil Actafia sige.

Händelchen.

Dienstag en stur Opera: "die zwo klåne Sarviętter."

Lydie.

Ne, Schicksselge, ne! De to smo Savejorder.

Händelchen.

Mittwoch dæ Marie von Stutgardt.

Herz Bær.

Main Gott! Mariæ Stuart.

Händelchen.

Donnerstag och en Sergeschtikke: Bruten von Messing.

Lydie.

He! He! Hun mener Pruten af Messina! Men det er immer Tragædier!

Løve Hare.

Ja wohl! man agirer ja sku denn doch nix anders als Tragædier og frie Æversetninger. Ai waih! Ai waih!

Schmuel Krautschneider.

Den Opernwesen deer sig ihjel! Ai waih! Ai waih!

Händelchen.

Uf dæ Schabbes hebbe de gesakt de gæver, vores's Folck til Ehren en ni Schtikke: Vores's Hondthierung.

Alle.

Vores's Handthierung? Ai waih! Ai waih!

Schmuel Krautschneider.

O, der Gemainheit! Det skal være en Persifflage, en Irenie po vores's Folck. Aber hvor usandt! hvat siger den sture Phelesoph? Irenie

er kun Pærædoxens Form, men Alles hvat zugleich er gotte og stur, er Pærædox!

Løve Hare.

Lat os berolige os min Kjære. Man nu misunder Skænierne blandt vores's Folck, ferdi de hever sig over deresses Ahrhundert, og deraf reiser sig den Ærger og Gift hus de Gois.

(Man hører en Tromme langt borte.)

Kontrebafs (glad.)

Omsider rykker Regimentet ind!

Lydie.

Ach! de skenne Former! Vi vil denn spare Ferelæsningen af de evrige Værker po en anden Gang. Kom, mine Kjære! de gaer met mig og hinterher er De for Mittogen Gæster hus min Herr Papa! (hun række Kontrebafs sin Arm.)

De tre Jødegenier (med megen Skraben og Bukken.) Vi tage det med Tak an!

(Alle gaae.)

10de Optrin.

Et Værelse i Abraham Hirsches Huus. Paa Vægge og Stole hænge alle Slags contrasterende gamle Klæder o. s. v.

Abraham Hirsch. Rachel.

Rachel.

Ete!

Abraham.

Memme!

Rachel.

Ete! Han er deed!

Abraham.

Besser deed, end at han skulde æde up sine Fereldre deresses Breed og Ferteneste, som en erkesles Müssiggånger.

Rachel.

Men hatte han denn doch ved den Schacker'n inte kunnet blive en riig Jede nu da Pengerne igjen kummer i voress's Land? Han vil sku denn doch inte slae Fienden; han bliver kuns Futter for Kænonerne, og han er doch min Keed og Blod! (hun græder.)

Abraham.

Na, hvat schladdrer du, hvat hiler du? Den Jocob er noch ikke fort, er noch ikke deed! Hvat gær Du fer en Spektakel? hvat vil Du af mig?

Rachel.

Hvat jeg vil! Ete! Du ham skal gæve gotte Ord, sede Ord, at han sig slaer Krigsmannen us Hoftet, og bliver hame hus sin Memme og her schackrer met os.

Abraham.

Na, er han sku doch fer den Schackern bedervet, da han er bleven en Skænie; men jeg ham doch vil tale til, at han skal hame blive, kuns at jeg fer Din Schluder og Fleben har Ro!

11te Optrin.

De Forrige. Jacob (i Uniform.)

Rachel (forundret.)

Gottes Wunder! Jüngelche, hvat er det? Wie seer Du us! Hvat rappler Dig po Dine Bener? hvat hænger Dig um den Laib?

Jacob.

Memme! nu det er Ernst met den Affket. Jeg er bleven æ Krigsmann.

Abraham.

Du er bleven æ Krigsmann? Du er gal i Hoftet bleven! Blif dahame og schacfre met Din Ete i Kumpenie, dann treffer Dig ingen Kænonkugel, dann schtikker Dig ingen Bangenet nicht.

Jacob.

Ete! I schnacker som en gemeen Jede. Na, jeg blev sku doch dahame, wann nicht war de Liebcke; men (deklamerende.)

"Ach, Eiskov, Eiskov mig so vidt har bragt!"

Abraham.

Jüngelche! tænk po Din Likke! nu kummer fer vores's Folck den gildne Tiid! Vi ere Borgern; Penger, mange Penger kummer us Fiendens Land. Den Schacker vil ni florire; vores's Folck kever Huser, kever ganze Straßer met alle Huserne i de fernemste Handelsbier. Vi mo dem diert indkeeven, aber hvat gør det? Vi halter bisammen. Har den Ephraim ikke Pengerne, so har dem den Nathan, har dem ikke den Nathan, so har dem denn doch den Aaron. See paa Torverne, paa Marktplatserne: hvem ejer de sture

skenne Pallaster? vores's Folck! Venderbierne bliver lauter Jedebier, en ni Canaan! Bey meinem Laibe! wann Eindrecktigheten og Schackringen mellem vores's Folck so fahrer fort, og de Gois deresses Vindbeůteley und Schlampampenleben ikke herer up, so man in 50 Johr vil see, at de Gois deresses Senner vil leve ligesom Jededrengerne nu, met den Bůndel po Puckelen og skrige udenfor vores's Huser: "Hier was zu handlen, zu schackern?" — Bliv, Jůngelche! Bliv hus Din Ete og Din Memme!

Jacob.

Det er denn doch fer spåt. Jeg har schon min Marschroute. De vil mig doch spare, jeg skal ikke kumme i Ilden, jeg skal være dæ Salvegarde ved den Prevejant og skal Lifrandærerne assistire. Wann det gaer mot Fienden er jeg ogtern, aber wann det gaer mot Prevejanten er jeg ganz voran. Lat mig gae! det er sku denn doch min Likke: als en Jůngelche gaer jeg fort, som er grauser Krigsheld kummer jeg igjen.

Rachel.

Wann Fienden aber ůberrůmpler Dig, kummer til de Brod og de Speck og hugger og schtikker og skyter Dig inhjel met de Schwerdt og de

Bangenette, sog Jacoubche: hvat har Du dann fer en Likke?

Jacob.

Jeg halter mig til de sture Generole og Affeziere — weit, weit hinten!

Rachel.

De schtikker inhjel met de sture Affeziere og Generole. Og wann Du er deed bert langt fra Din Ete og Din Memme, sog; hvor er da denn Rebbi som Tummelsingeren bejer krumm, som tænder denn Seelens Lius ved Din Hoft og som den Würgengel Moloch gæver Band? hvem dækker Dig met dæ Talles til? hvem schmider Dig Scherben og Græs paa Dine Eien, dass Du kan ligge i Din Gruft som en rechter Jede?

Jacob (rørt.)

Memme! halt uf! hun gær mig sku min Hjerte so bleed som Schmeer. Hvat skal jeg gære? Skal jeg i Bien her blive, so jeg er en Spott fer hele Pebelen. Skal jeg in Krig gae, so har jeg po min Hals den Etę og dæ Memme. Hvat skal jeg gære? han løber ubestemt op og ned, og tager tilfældigviis Lydies Foræring frem.) Ach, min Soutenir fra de Liebcke!

Abraham (forundret.)

Na, hvat er det denn doch da?

Jacob.

De Liebcke har mig den Bog til Afſket ferehret. Fort muſs ich, fort vil jeg! Ingen Kugel træffer mig, ingen Karde ſtecker mig, fer det jeg mig ſkal hytte. Ete! Memme! Adje! Adje, jeg kommer ſom en Krigshelt igjen! (han gaaer hurtig ud.)

Abraham og Rachel (følge efter ham.)

Jacoubche! Jacoubche! Wart man! Wart man!

(De gaae begge.)

Andet Optog

(Egn ved den fiendtlige Grændse.)

1ste Optrin.

(En fri landlig Plads.)

Jacob med Kaarde ved Siden og Musket paa Nakken, peger veemodsfuld tilbage.

Adje, o Liebcke! Engelche, lev vel!
Adje, o Ete, Memme, gotte Venner!
Du Aaron, Moses, Ephraim lev vel!
Dæ Jocob tapfert imot Fjenden render;
met Bitte kommer han som Helt zurück.
Statt Jede-Schnapsack bærer han en Sabel;
met hart Kommisbrodt stopper han sin Schnabel;
er eilt som Seirer eller — nie zurück,
og gær ved Schackren nach der Schlacht
sin Glück.

(Trommen høres gaae.)

Aha! do er de schon de Herren Kæmmeraten.

2det Optrin.

En Korporal med nogle Jøder, som alle ere klædte og væbnede i Smag af Falstaffs berømte Compagnie, marschere op.

Korporalen.

Holdt! Det var den sande Gaasemarsch! istedet for at sætte venstre Fod frem, satte I stedse høire. (til Jacob) Stil han sig her som Fløimand. (han tager ham om Skuldrene og stiller ham paa høire Side.) Giver nu Agt paa min Commando! (Han commanderer!) Ploton! til høire i Flanken!

Jacob. (bøjende sig hen til sin Sidemand.) Hvadt har han sagt?

Alle. (Meddele hinanden hurtigen med vaklende Hoveder Spørgsmaal og Svar.)

Korporalen.

Vil I holde Kjæft, Hebræere! Hvem Satan kan commandere her? Jeg vil endnu eengang lære Eder Reglen; vi staae jo nu allerede i hele ni Dage ved den første Commando. Jeg vædder paa: gjaldt det en Skafren, havde I alt i ni Sekunder fattet Grebet. Passer paa! Ved Com=

Mandoen: højre om! dreie I Eder paa venstre Hæl, løfte Spidsen af venstre Fod i Veiret, og tillige sætte den høire Hæl igjen ved Siden af venstre og paa samme Linie.

(Jøderne stikke Alle Hovederne sammen.)

Korporalen.

Stille! jeg commanderer (med stærk Stemme.) Høire om!

(Samtlige Jøder dreje sig paa høire Hæl aldeles rundtom, saaledes at de vende Tilskuerne Ryggen).

Korporalen (trækker sin Sabel, og farer henimod dem.)

I Hunde! alting er galt! (commanderer!) Presenterer Gevæhr!

Alle Jøderne.

Skal det være schtrax?

Korporalen (svingende Sabelen.)

Jeg skal strax give Jer et Livfuld Fugtel, Smause!

Jøderne.

Ai waih, min Pukkel! Ai waih!

Korporalen.

Stille! heller vil jeg storme et Batterie, end lære slige Dummerhoveder Exercitien. Afsted! herefter vil jeg prøve min Jern-Taalmodighed paa hver Enkelt især.

(Jøderne løbe ud.)

Korporalen (griber Jacob og stiller ham hen foran sig.)

Du bliver her først og lærer Mores! Vil Du være Soldat, saa maae Du kunne skyde. Nu vil jeg lære Dig at fyre.

Jacob (i den yderste Angest.)

Fire? Jeg fire! Gu bevar's! jeg kan ikke fire. Herr Kærperol, Herr Affezier, Herr Generol! Hebbe De denn doch dæ Gnade, hebbe De denn doch dæ grausse Gnade, og lat mig ikke fire! Jeg holder det ikke us, jeg kan det ikke ferdrage, min Næse kan ikke Pulver, lugte jeg faller sku in Beschvimelse!

Korporalen.

En skjøn Helt for Fædrenelandet! Gjøre Vind, bryste sig med høi Fjederbusk og glimrende Uniform, stryge op ad Gaderne med lang raslende Sabel, saa at Børn blive bange, det behager

Eder; men hvor Sagen er Alvor, der løbe i Eders Vei. Her hjelper ingen Snak! Du skal lære at skyde. Hid med Dit Gevæhr!

Jacob (rækker ham det skjelvende.)

Korporalen.

Jeg skal vise Dig hvordan man lader. Giv Agt. (han viser ham Lademaaden.) Gjør det nu efter.

Jacob.

Jowohl, jeg nok vil lade men ikke schkyde. (han forsøger at lade, men taber Ladestokken under heftig Bæven paa Jorden.) Ai waih!

Korporalen (tager Gevæhret.)

Dosmer! jeg vil lade for Dig, men Du maae fyre Gevæhret af. (Han lader.)

Jacob.

Ach Herr Kærperol! wann jeg denn skal schkyde og mo schkyde, so læg De doch ingen Kugel in Flinten, anders gæver det en Ulikke!

Korporalen.

Nar! her er jo ikke et Menneske.

Jacob (seer sig om.)

Der kan aber en komme!

Korporalen (rækker ham Geværet.)

Her er Flinten uden Kugle. Giv nu vel Agt paa min Commando, og ved Ordet Fyr! trykker Du løs. (han commanderer.) Hold færdig! An! Fyr! —

Jacob (trykker løs paa Geværet, som han holder i forkeert Stilling; i det det gaaer af, faaer han et Slag paa Kinden. Han kaster det fra sig, falder omkuld og raaber.)

Ai waih! jeg er deed!

Korporalen (gaaer hen til ham.)

I Sandhed, Knægten er daanet af Skræk. Herligt Anlæg til Soldat! Afsted Søn hen til Vandposten! Der ville vi bringe Liv i Dig igjen, og herefter bliver Du samt hele Israel i Magazinet; der vanker Arbejde uden Skyden. (Han bringer ham bort.)

3die Optrin.

Ephraim (med en fyldt Tværsæk.)

Jeg lever denn doch nu schon to Dager hinter den Armej, for den Jocob at sege og kan' em doch inte finde! Den Breed, som sin Menme

mig til' em har gævet blir hardt, dæ Keed blir stinkend, og den Schnapps har jeg drukken us; denn Ephraim blev sku terstig! — Han skal her po Straßen være ved den Exerzieren eller ved den Prevejant-Vagn, so de mig har sagt. Tis, hvat kummer der?

4de Optrin.

Ephraim. Korporalen (gaaer forbi.)

Ephraim.

Ach, en Krigsmann af sin Rekkement! Jeg ham denn doch vil rufen, ob han mig kan sige hvor jeg dæ Jocaubche finder. (raaber) Herr Affezier!

Korporalen (seer sig om.)

Hvem der? Hvad vil Du, Dreng? Hvem søger Du?

Ephraim.

Jeg seger den Jocob von Obroham Hirsch, som er bleven æ Saldat i dæ Armej.

Korporalen.

En Jøde? Beskriv mig ham nøjere. Maaskee kan jeg sige Dig hans Qvarteer, thi jeg

har den israelitiske Krigshær under min Commando.

Ephraim.

Jo, det er sku en Jede; han er inte stur og inte klån; han kan dæ Pulverlugt inte ferdrage, og heller ingen blank Karde taale at see; han er sam en Hase so ferliebt, og schladdrer kuns om sin Liebcke dahame. Jeg skal em bringe ene Bntschaft fra sin Ete og sin Memme.

Korporalen (afsides.)

Sikkert min Helt, som hisset ved Busken endnu kjæmper mellem Liv og Død. Jeg maae dog høre hvad Drengen vil ham. (højt.) Jeg kjender den Knægt! Hisset sidder han ved Busken og forbinder sine Vunder.

Ephraim (forskrækket.)

Vunder! Gu bevar's!

Korporalen.

Som han selv har slaaet sig. Kom med; jeg vil føre Dig til ham.

Ephraim.

Jeg kommer met. (Begge gaae.)

5te Optrin.

Jacob, (siden efter) de Forrige.

Jacob (klagende.)

Kjære Schnappsack! gid jeg nimmer!
mot en Schwerdt umtusked Dig!
Gid ej Sablen met sin Schimmer
bort fra Schackern lokte mig!
Liebcke, Lydie, min Skenne,
hatte jeg Dig nimmer seet,
låg jeg nicht her i det Grenne
schwer blessirt og næsten deet!

(Korporalen og Ephraim træde ind.)

Korporalen.

Her er det Jammerbillede Du søger om. (til Jacob.) Courage, Rekrut! Her er et Bud fra Din Memme.

Jacob (seer sig om, og springer glad i Veiret, da han bliver Ephraim vaer.)

Gottes Wunder! Der Ephraim! Wie gaiht's, wie stahit's? Hvat nit fra den Ete, fra die Memme og dæ Liebcke bei main Laibe! Du gær mig en stur Ferneielse, als Du kummer og hohler mig bort fra den Krigselend.

Korporalen (ved sig selv.)

Hvad, hente ham? Jeg troer endogsaa den Karl vil desertere.

Ephraim.

Die Memme fleber, dæ Ete klager, dæ Liebcke, so stolz hun er, gær doch en bedrevelig Gesigt. Die Memme hebbe sagt, Du skal strax met mig kumme nach hame. Der Ete hebbe sagt, Du skal schnacke, tigge, trigle hus de Herrer Affeziere um Din Abskeet; Du skal love Penger, wann Du kuns kan schlippe les.

Korporalen.

I ere mig nogle vakkre Karle! Nu da vi staae ligeover for Fienden, skal han desertere! Bie kun! det skal vi nok passe! (han leverer Jacob et Papiir.) Her er Din Marschroute til nærmeste Kjøbsted. Der ansættes Du ved Magazinet. Gaaer Du et Skridt videre, end Ordren lyder, da behandles Du som Deserteur og bliver uden videre Omsvøb skudt ihjel. Din Kammerat kan ledsage Dig.

Jacob (hylende.)

Uhu! Hu!

Korporalen.

Mig kalder Tjenesten; derfor forlader jeg Eder. Dit Tornister sender jeg efter Dig med Bagagen. Levvel saa længe! (gaaer.)

6te Optrin.

Ephraim. Jacob.

Ephraim.

Det var en gewaltiger Herr, den Affezier! mir nix dir nix schkyter han Folck dede og inhjel.

Jacob.

Jo, det er Ernst; denn der dort drüben staer sku Fienderne. Men fertell nu hvat Du bringer dahame fra min Memme.

Ephraim (sætter sig mageligen ned; Jacob ligeledes.)

Kenner Du noch min gamle Schnappsack? Hvat er d'rinn? Hæ?

Jacob (begjærlig.)

Nu, hvat er denn d'rinn? Gær mig Tiden ikke lang!

Ephraim.

Prevejant fraDin Memme. (han tager Brød, Kjød og en Krukke ud af Tværsækken). Din

Memme har sagt: Alt er so diirt; Fienderne tager bort dæ Breed og den Keed — Kasackerne drikker op dæ Schnapser, og min Jocoubcke er fer firktsam at ferlange ebbes, og han vil utstae Hunger og Terst som vores's Folck i Eerkenen, damohl da Moses hatte dem schnacket ut af det fette Aigyptiland.

Jacob (griber begjerlig efter Levnetsmidlerne og seer sig ængstelig om).

Jeg firktsam? Jeg utstae Hunger og Terst? Hvor Du schlaodrer! Wann jeg er Saldat, de mo mig denn doch gæve zu fressen. Du liver!

Ephraim.

Jeg live? Ne, jeg liver sku inte! Dæ Memme har sagt: Ephraimche! gae til dæ Jacob hin, fer han schtirter fer Hunger, eller bliver af Fienderne skudt deed, denn Fienderne —

(Man hører bag Skuepladsen adskillige Gange Udraabet) Qui vive!

Begge (forskrækkes). Gottes Wunder! hvat is dos?

Jacob.

Gu bevar's! Fienderne! Vi ere sku alle begge ferlohren! Kum, Ephraim! Lev, Ephraim! (Begge ville skynde sig bort med deres Madvarer).

7de Optrin.

De Forrrige. To franske Soldater (komme dem med fældede Bajonetter imøde).

Første Soldat.

Qui va la?

Anden Soldat.

Ah, voila des ennemis!

Jacob (falder paa begge Knæe).

Ach Perdun! ami! ami! Perdun! (han kaster Hat, Sabel og Patrontaske bort og trækker Nathuen dybt ned over Ørene; Ephraim vil tage Flugten, men holdes tilbage).

Ephraim.

Ai waih! jeg er dedsens!

Første Soldat (til den anden).

Foudre! je crois, qu'ils ſont des juifs!

Jacob (hører det og reiser sig).

Oui, oui! nous ſommes des pauvres juifs, amis af den ſture grauſe Nation! (affides) En Needlegn er ſku tillat!

Anden Soldat.

Allons, votre montre, votre argent! (begynder at undersøge ham; Jacob vægrer sig). Ne bougez pas, Cujon!

Jacob (lader som om han ikke forstod det og gjør Complimenter).

Hvat mener De, hvat vil De? Jeg ferstaer Dem denn doch inte.

Første Soldat.

O, vi ere Elsassere og forstaae ikke allene fransk. Du samt Din Kammerat ere vore Fanger og Din Ejendom er vort Bytte.

Jacob.

Hvat Bitte! Hvor er den Bitte?

Anden Soldat.

Ingen Omstændigheder, eller — (han gjør en Bevægelse med Gevæhret).

Jacob (skraber hastig forskrækket Hat og Patrontaske sammen og rækker det hen).

Do is alles hvat jeg har! Fisenteer mig, træk mig nejen ut! Jeg er en armer Jede, og gaer in Krigen fer at hohle, aber inte fer at bringe. (Soldaterne tage det Fremrakte og trække en Ost og noget Hvedebrød ud af Patrontasken).

Første Soldat.

En skjøn Munition! Ost og Brød istedet for Krudt og Kugler. Men nu, Marsch! hen til Forpostcommandanten! han skal examinere Jer.

Jacob.

Exemmenere? hvat kan han exemmenere? Jeg kan sku denn doch inte schnakke po Franzeesk!

Anden Soldat.

Det kunde Du jo dog før, da Du sagde: Ami! ami! Du skal see, Du lærer i en Hast at svare. Men nu foran, Marsch! (de tage Jøderne imellem sig og gaae ud).

8de Optrin.

Bondestue.

En fransk Officeer (sysselsat med Landkort ved et Bord, strax derpaa) en Soldat.

Officieren.

Fjenden er ifølge alle Udsagn ganske nær, kan hvert Øieblik overfalde os, og dog har jeg endnu aldeles ingen Efterretninger om hans egentlige Stilling, ikke engang om det forrest posterede Corpses Styrke. Fordømte Forfatning!

En Soldat (træder ind med krigersk Holdning).

Officeeren.

Hvad er der?

Soldaten.

Jeg skal melde, at vi nylig have fanget tvende fjendtlige Marodeurs, Marketendere eller noget Lignende. Det er Jøder.

Officeeren.

Jøder? (han betænker sig) Ha, velkommen! Lad dem træde ind. (Soldaten gaaer). Maaskee kunne disse give mig Oplysning om Fiendens Stilling og Nærhed eller — Lykkelige Tanke!

9de Optrin.

Officeeren, Jacob og Ephraim (ledsagede af Soldater, som paa Officierens Vink gaae ud).

Officeeren.

Hvem ere I?

Jacob.

Vi ere Jøder!

Officeeren.

Hvor komme I fra?

Jacob.

Von da hame.

Officeeren.

Dosmer eller Gavstrik? Jeg spørger fra hvilket Corps af den fjendtlige Armee?

Jacob.

Fra den ferste dort drůben.

Officeeren.

Hvor staaer det nu?

Jacob.

Det staer gar nicht. Det lever, det lever immer verwårts, immer weiter.

Officieren (ved sig selv).

Den Spitsbub! (højt, efter nogen Betænkning) Hør! jeg har et Forslag at gjøre Dig. Du er min Fange og ved Din Tale saavelsom ved Din hele Adfærd mistænkt for Spionerie. Det staaer altsaa i min Raadighed at lade Dig hænge.

Jacob (i den hæftigste Angst).

Jeg æ Spione? Jeg blive hængt uf? Ihr Gnoden! Ihr Excellenz! jeg er en ehrlich Jede;

skriv De denn doch engang dahame, ob jeg ikke er den Jocob von Obraham Hirsch, arm, sehr arm, aber ehrlich.

Officeeren.

Du er fattig? Velan, jeg vil gjøre Dig riig. Har Du Lyst at blive riig?

Jacob (glad).

Raich? Jo, jeg sku gerne vil være raich, derfor jeg er gaet in Krig. Lat mahl here, Ihr Gnoden!

Officeeren (tager en Pung op af Lommen).

Kjender Du Guld?

Jacob.

Jeg er en Jede og skulde Guld ikke kennen! Ducaten, Friedrichsdore, Lugedores, jeg kenner dem alle, jeg tager dem sku alle.

Offecieren (tager en Haandfuld Dukater op og klingrer med dem).

See her i denne Pung er 100 Dukater.

Jacob.

Ach! og inte beskjorne?

Officeeren.

Saa ubeskaarne som jeg selv. Disse kan Du i Morgen fortjene, dersom Du vil.

Jacob (ivrig).

Hvat skal jeg gære, hvat kan jeg gære? Siig det denn doch, Ihr Gnoden! schnack De, Ihr Gnoden! Det skal skee, det vil skee!

Officeeren.

Du skal ikke gjøre videre end indhente nogle smaa Oplysninger hos Dine Venner, til hvad Tid og paa hvad Sted de først ville besøge os, og hvor stort deres Antal er, for at vi kunne sørge for tilstrækkeligt Qvarteer. Disse Spørgsmaal her — (i det han optegner og leverer ham nogle Spørgsmaal.) Ville gjøre Dig mit Ønske tydeligere. De angaae Stillingen og Styrken af det Corps, hvorfra Du kommer. Bringer Du mig inden 24 Timer disse Spørgsmaal rigtig besvarede tilbage, saa ere 100 Dukater og Friheden Din Løn.

Jacob (vægrer sig ved at modtage Papiret).

Jeg ferstaer, Herr Excellenz! aber derfor er jeg ikke pulitsk nok. Jeg kan ikke, jeg ter ikke, jeg gider ikke!

Officeeren.

Du vil ikke? Godt, saa behandles Du som en Spion og hænger inden en halv Time hist i hiint høje Træ. Vælg nu! Død eller Liv, hundrede Dukater eller Galgen!

Jacob (føler sig i Forbauselse paa Struben).

Mener jeg sku denn doch alt, at jeg dinglede der hejt oppen (han tager frygtsom Papiret) Gæv mig det, Ihr Gnoden! Aber eppes Reisepenger vil De mig denn doch ikke afslae?

Officieren.

Mener Du at faae Lønnen før Arbeidet? Nej, Ven, saaledes vædde vi ikke. I Morgen, i Morgen betaler jeg Dig. Dog førend vi skilles, endnu et Spørgsmaal til Dig; hvem er Din Ledsager her? (pegende paa Ephraim). Er han Din Ven? Din Frende?

Jacob.

Jo! den Ephraim er min gotte Frynd, min Blutsfervandter, min nere Famillge.

Officeeren.

Du holder da af ham og hans Skjebne ligger Dig paa Hjertet?

Jacob.

Jeg lieb' em som min Laib! Han met mig er bleven stur.

Officeeren.

Alt nok. Saa viid da, at han i Dit Sted bliver i Arresten indtil Din Tilbagekomst, og er Du ikke i Morgen Nat Klokken 12 igjen her med Dine Efterretninger, saa hænger han Overmorgen tidlig præcis 7 i Dit Sted i Galgen. (kaldende). Vagt!

(Vagten kommer).

Officeeren.

Her (pegende paa Ephraim). Denne Dreng tage I med og bevogte ham vel.

(Vagten gaaer med Ephraim, som gjør ynkelige Gebærder).

Jacob (vridende Hænderne).

Ach, Ihr Gnoden! spar De doch den arme Ephraim, den uskildige Ephraimcket!

Officeeren.

Det hjelper ikke. Min Dom staaer fast, derpaa giver jeg Dig mit Æresord, og nu skynd Dig at komme afsted, og tænk paa de 100 Dukater og Din Ven. (han tager ham ved Armen) Kom, nøl ikke; for Dig ere Minutterne talte! (Begge gaae).

10de Optrin.

Bagdækket gaaer op. Nat. Skovegn. Man hører alt iblandt Skud.

Jacob, siden efter Ephraim.

Jacob (seer sig frygtsom om).

Hvilken Ulikke, hvilken stur Ulikke! Mo jeg der in dæ Bætallge komme. Var jeg denn doch dahame bleven, so jeg nu hatte kunne rulig sove in min Huus. (Et Skud fyres af, han springer i Veiret). Gu bevar's! — (atter et Skud). Ai Waih! (han snubler med Foden og falder omkuld). Hvat var det! en Steen? en Træwurtzel? (han famler omkring og kommer til at røre ved en Klædes Vadsæk). Gottes Wunder! æ Mantelsak! schwer, meget schwer, jeg kan den neppe heve, Remmerne ere denn doch in Schtikker og lese! Gott! dæ Liebcke, Bittet, Likken! (han seer sig ængstelig om). Firkten! (Ved den anden Ende af Skuepladsen viser sig en Skikkelse, som Jacob bliver vaer). Hvat is dos? Wer kummer der at gae? Ach de mig vil hohle, ferdi jeg ikke er worden en Spione! (han skjuler Vadsækken bag et Træe).

Skikkelsen (bliver Jacob vaer).

Wer is' es? Gott! war jeg doch dahame! Det er mig doch, als ob jeg schon in dæ Galge hang!

Jacob (lyttende).

Det schnakker sku, som var det en af vores's Folck! (kalder sagte). Aaron, Moses, Nathan, David, Ephraim!

Skikkelsen.

Gottes Wunder! Det er dæ Jocob! (raabende). Jocob!

Jacob (glad).

S'is der Ephraim!

Ephraim (kommer nærmere).

Jo, det er sku mig!

Jacob (føler paa ham).

Bist Du nok lebendik? hvor kommer Du hieher fra Fienderne?

Ephraim.

Heer zu! Du har den Ete immer sagt, Du var en Skænie. Er jeg denn doch aach en Skænie, denn jeg har mig fra dæ Galge g'rettet.

Jacob.

Jo! s'is den sterste Skæniestreich Du Din hele Laib kan gære! Fertell, schnack aber inte fer hejt, at Fienderne det ikke herer!

Ephraim.

Du denn doch weet, at de mig har taget met in deres's Wachstube. Der sad noch to Kæmmerater med de Schpillekort og Schnappser. Wåhrend jeg nu der sad so bedrevet og spekæliere-de, hvordan jeg fra dæ Galge skulde kumme les, hebbe de mig spurgt, ob jeg de Korter kennte. Ja, jeg sku vel kenner de Korter, sagte jeg, erloben Se, meine Herren? — Jeg denn tager de Korter, und gær dem en Poor Fixfaxereien, som jeg hebb' lært af den Salomon von Amsterdam, ach, ebbes Rores von Fixfaxereien og Kunst-schtikker, dass de hebbe sperr't uf dæ Maul æn dæ Nase. Det Beste, har jeg sagt, kummer sku denn doch zuletzt. Træk De af Schpillen hver en Dame us, og stæk De denn die Damen wieder hinein. Das hebben se gethan. Jetzt sagde jeg, jeg blaser po de Korter og die Damen slive hinus po een Gang og logerer sig unter de Dak-stener. Seg De, seg De, og wann De de Korter wieder finder, hat jede Dame en Ducat im Maul! Alle de Soldater er leven us, hast de gesehen, for de Ducaten at hohlen; jeg aber heb-

be sachte, sachte den Deer schperret zu, og er us Vindvern po Jorden in Skoven huppet nieder. Her jeg nun er, og lev nun, Jocoubcke! lev! at vi noch ikke alle Begge kummer til Galgen.

Jacob.

Du er en stur Skænie, Ephraim! aber noch eens: har Du Din Schnappsack noch?

Ephraim (tager den frem).

Jo! det er denn doch min Præsit.

Jacob (tager den skjulte Vadsæk frem).

Siehst Du? Ebbes von dæ Bitte. (han forvarer Vadsækken i Tværsækken). Lev nu, og lat os retirire og fisitire, at vi denn doch kan kumme hame als raiche Kriegshelte met en stur Bitte. (Begge ile ud).

Tredie Optog.

1ste Optrin.

(Værelse i Abraham Hirsches Huus).

Rachel, derpaa Abraham Hirsch.

Rachel.

Jeg denn doch er en ulikkelig Memme! Hebb' kun den eenzigsten Junge, og han lever denn fort, og lader sig schkyte inhjel in den Krieg. Hverfer quäler jeg mig? hverfer krümmer jeg mig? Als jeg er deed og den Ete er deed, denn is sku den ganze Famillge von dæ Hirsch deed!

Abraham (træder hastig ind).

Gottes Wunder! Memme, hvilken Likke, hvilken Fernejelse! Gjæt denn doch was es is!

Rachel.

Na! wie kann Du denn doch um Fernejelse schnakke, naer mig er deed bort min eenzigste Sen?

Abraham.

Wann han nu aber igjen var lebendik bleven?

Rachel (forundret).

Lebendik? Wo er han lebendik bleven? Hvat veet Du om ham, Ete! Schnack frem, fertell!

Abraham.

Da jeg over Marktplatzen gaer, der mig meder das Håndelche hus den raiche Polckwitzer met en stur Gaseleber-Pasteite. Jeg denn strax sperger hende: hvorhen met den Pasteite? Nachhame, har hun sagt, hebben wir denn doch in Dag en stur Træktemente met mange Fremmeder. Hvat fer Fremmeder? hebb' jeg spergt. Er han ferrikt? sagde hun; han ikke skulde wissen, at sin Sen er in Gaar kummen met Bitte us den Krieg. Da jeg den Poor Ord af den dumme Tes herte, jeg strax lev ind in den Polckwitzer sin Huus, aber der Jocoubcke var schon til den Goldschmidt gaet us. Do hebb' jeg bestellt, at han gleich skal nachhame kummen.

Rachel (omarmer ham med Henrykkelse.)

Ach! welchen Likke, at der Jocob wieder dahame is! han sig nimmer mehr skal beschnakken lassen fra sin Memme at gae bort. Hvilken Frid, at han noch lebendik er! — Tis! Jeg troer han schon kummer!

2det Optrin.

De Forrige. Jacob. Ephraim (begge i pyntelig Civildragt.)

Jacob (hilser sine Forældre med en fornem Mine.)

Na, Ete, Memme! Har I blevet frisch, wåhrend jeg in Krief war?

Rachel (omarmer ham.)

Gott! min Sen! hvat Du en sken Cafelier er bleven! Hvilken Kestalt! Hvilken fernem Væsen!

Abraham (omfavner ham ligeledes og føler paa samme Tid paa Klædet i hans Kjole.)

Hvilken fiin Klæde in Din Klaid! er den englisch eller franzesisch?

Ephraim.

Franzesisch! det er Alles af den Bitte.

Abraham og Rachel (paa eengang.)

Bitte? Bitte? Hvor er Bitten? Fertell!

Jacob.

Bitten er i min Loschis bleven hus de Liebcke. Jeg er en raicher Mann worden, jeg mig som en Kriegsheld har schlagen, som en Samson met de Schwerdt. De fer mig har levet som

Harer! Hast de gesehen! (han gjør en triumpherende Bevægelse.) Is nich wohr, Ephraim?

Ephraim (smilende.)

Jo 's is wohr!

Jacob.

Jocobs Segen er over mig kummen, wie die Memme har sagt. I en stur Bætallge ved Nachttiid jeg Fjenderne har schlagen og so stur en Bitte vundet, at jeg raicher als fer ved den Ovoterne er bleven. Gleich har jeg po en Nebenweg Extrapost met min Kriegs-Kæmmerat den Ephraimche taget og er g'erade til de Liebcke faret hin. Ferst jeg denn kam in dæ Liebcke hendesses Tates sin Kæntor og har i de lincke Hand min Huth og in den rechte en Pærtræt met sture Demanter gehabt.

Abraham.

Er Demanterne aach ächt?

Jacob.

Ob de er ächt! Jeg har dem gært min Bitte hus en stur Affizier. Freilich var han deed, aber hvat gær det? jeg sku doch har Stenerne!

Abraham (begjærlig.)

Ach! Hvor er Stenerne?

Jacob.

Dæ Liebcke har dem.

Abraham.

Ai waih! Aber die Dukaten, die Dukaten?

Jacob.

Heer man! Da jeg in Kæntoren er kummen, jeg til den Ete har sagt: Ete! her jeg er als en riig Jede; gæv mig nu sin Tees til Kune! Her er sku Morgengaben! — Den Ete har nix sagt, àber han har die Briller po sin Nase sat, og har de Brelleganter prevet, og da han merket har, at de àcht vare, har han mig til dæ Liebcke fert ind, vores's Hænder gleich in eenander gelegt. Nu gaer jeg min Kerreste at hohle in Sinagogen hin met de gotte Frynde til Brelleppen; wann den Rabbi os denn har gævet den Segen, so jeg met min Kune til Jer kummer, at J mig til min Ehebett kan enske Likke og so skal vi sku gære en Træktement.

Abraham.

Aber den Bitte, de Penger? hvor er de?

Jacob.

Nach àmohl, dæ Liebcke har Alles!

Rachel.

Jo, den Segen skal Du af mig og Din Ete hebben! Aber warum fertæller Du inte, wie Du

in Kriegen er bleven raich, og hvat der in Bætallgen er pæssirt?

Jacob.

Da is de Ephraimche, min Kæmmerat; han veet alles; han kan Jer om mine Kriegsactioner schnakke for. Jeg skal denn doch gae met mir Kerreste in Sinagogen hin! (han vil bort.)

Abraham.

Na, og din Ete skal dahame bliven, ferdi han er arm? Det er denn doch ganz gegen Laven!

Jacob.

Na, hvat Lav! Den Krieg har keen Gebot nich, og Kerlichhet keen Lav. Na, kum met!

Abraham.

Waih geschrien! Du agter keen Lav nich? Du er doch in Kriegen æ Freigeist bleven. (Begge gaae.)

3die Opttin.

Rachel. Ephraim.

Rachel.

Na, Ephraim! Jetzt ere vi unter vores's vier Eien, fertell nun, sag, hvor kummer her den Bitte, hvor kummer her den Likke, at I noch ere lebendik?

Ephraim (broutende.)

Gæv Acht, hvat jeg Jer vil sige, so J fer Fervundring vil sperre uf Maul og Eien. Jeg er met den Prevejant til Jocob gekummen, als han po den verlohrne Post gegen Fienderne har staet. Hebb' jeg åm den Prevejant gævet, og vi har fernejet og ohne Sorgen von dahame schnacket weg. Uf ainmohl har det in Busterne gært Allarm og Fjenderne 200 Mann hej, os har attekiert.

Rachel (forskrækket.)

Ai waih! min Sen! min Jokaubche!

Ephraim.

Men vi os sku har defendirt. Hvor vi met vores's Flinter har skydt hen, det har gævet Dede; von denen 300 Mann, som jeg fer sagde, der neppe schlapp met Livet de ferretive, og ferst da vi hatte ferskudt al vores's Mennezion vi har os gævet til den ganske Rækkement som Fanger.

Rachel.

Som Fanger til den ganske Rækkement? Ai waih!

Ephraim.

De os har schleppet weg til en hej fernehm Affizier, som har os schperret inne in dæ Wachstube hus vier Kumpennier Saldater, som os

skulde hænge uf som en Spione den andern Morgen.

Rachel (heftig forskrækket.)

Hænge up in dæ Galge som en Spione? Waih geschrien!

Ephraim (snu.)

Aber wann det Halsen betreffer, den Ephraim er en Phissikus! Mer hebbe gært en Kriegslist, vi har os durch de 6 Kumpennier schlaget durch ganz sachte, vi har huppet us Vindverne in den Skov hinunter, vi har levet — levet og — do sayn mer!

Rachel (med dybthentet Aandedrag.)

Gott was æ Wunder, wos æ Frid, at Jere likkelig dahame gekumme. Aber hvor har J den Bitte gært?

Ephraim.

Heer mohl! Als mer sayn gekummen in den Skov, der var en grausse Bætallge. Gleich har vi Fjenderne schtirtet in Rücken, har ved vorres's Mannefer dæ Bætallge gewonnen og derpo vi har gært en stur, stur Bitte.

Rachel.

Aber har Fjenderne denn inte fersvar't sig og skydt og schtækket?

Ephraim (glemmende sig).

Hvat Schnack! Wie kunde de sig fersvare, wann de alle bisammen dede var? De var sku denn doch alle dede!

Rachel (som overbeviist).

Dede? Jo, das ist ebbes anders! Aber wann har J de mange Docaten, Perlen og Demanter faet? –

Ephraim.

Den Jocob hat gesagt: Ephraim, tummle Dig, lat ligge de gemaine Saldater og fisitier kuns Affezierer og Generoler; det jeg har gært og har funden mehr als vi kunde dahame schleppen. Ach, wie den Schacker nu vil gedaihe! hvat for Summer vi nu vil fertenne. (Man hører Musik noget borte). Tis! hvat er denn det da?

Rachel.

Ach, det er min Sen sin Brelleps-Prusessione! De kummer, de kummer us Sinagogen!

4de Optrin.

De Forrige. Brudeskaren træder ind. Forrest Musikantere, som spille en Marsch; derefter nogle ældre Jøder, Parviis i

Stadsklæder; derefter paa højre Side Jacob, bedækket med Sabbatsdugen og over dette med Tallethen, et fiirkantet Klæde af hvidt uldent Tøj; paa venstre Side Lydie, indhyllet i et meget stort Silketørklæde. Efter dem følge Parviis Polckwitzer, Abraham Hirsch, Schmuel Krautschneider, Løve Hare, Herz Bær og andre Jøder, som alle stille sig i en Halvkreds.

Rachel (omarmer det nye Ægtepar med Rørelse).

Min Sen, min Tochter! Obrohams, Isaaks og Jacobs Segen skal æver Jer kummen. Jeres's Nachkummer skal være wie Sand in Haden, wie Isroels Bern in Aigipti Land.

Abraham.

De skal mange Penger fertenne.

Polckwitzer.

De skal være so tapper og klok wie der Fatter — (Jacob bukker) — og so gelaihrt og geistraich wie die Mutter!

Lydie (nejer dybt).

Jeg takker min Herr Papa!

Schmuel Krautschneider (rækkende Lydie et Haandskrivt).

Tillat mig, endigste Kune, at jeg Dem po Deres's Ærendag met en Produkt af min astre-

nemiske Beobachtninger beskencker. De betreffer Mars sin Durchleev durch Solen. Den Mars er bekanntlich als Planete en merk Leigem, som sin Liis af Solen borger. De mig ferstaer og —

Lydie (tager Haandskrivtet og lægger det paa Bordet).

Jeg er af den fine Anspilning overrask't og takker Dem.

Løve Hare.

Jeg har sku denn dog ogso været so fri, po Deress's Brellepsfest den Musehest Pegæsus at beschtige, og bringer Dem her en Perodie af den skenne Sang:

"Veet Du den Land, Citrunen blomschtrer vild?"

Ephraim (halv sagte).

Jo, jeg kenner den Land. 'S is den Drifhuus in Herr Polckwitzer sin Gærten.

Lydie (til Løve Hare.)

Og Indholdningen?

Løve Hare.

En Lobtale over den Land Canaan. Den fanger so an:

"Veet Du den Land, hvor Milch og Honning fliesst?"

Rachel (sukkende).

Ach, gid vi der vare!

Lydie.

Mehr, mehr!

Løve Hare.

"Fra Himlen sig den Mannaregen gießt;
"Af hartem Fels Selvquellen schpringer ut" —

Lydie (afbryder ham).

Perdonnier min Recension, aber det er ja met vores's Folck in Erkenen pæssirt, ferend de in den ferjettede Land kom.

Løve Hare.

De har Recht! (han grunder). So det mo være (reciterende):
"An Kidrons Bach den Siegespalme sprieß't;
"Kong Dafids Harfe klingt in Tempelen,
"Trompetenschall die Murer schtirter hen —"

Lydie (rystende paa Hovedet).

"Tempelen og schtirter hen!" Perdonnier mig, den Riim vil din Meistersänger ikke lade pessire. Nicht wahr, Herr Schmuel Krautschneider?

Schmuel Krautschneider.

Alles pessirer nu.

Løve Hare (forlegen).

Perdonnier mig — Tiden sin Korthet — min Tigt — Brelleppen —

Lydie.

Ej, det doch ikke schader det Ganze! Det er kuns klaine poet'sche Freiheten; men Beschlutningen?

Løve Hare (reciterer.)

"Veet Du den wohl. Dohin, dohin,
"met Dig jeg reise vil, Schen-Liebcke min"

Lydie (klappende.)

Beschlutningen er sku denn doch rerende, den gær alles gotte!

Løve Hare.

Perdonner mig, den er af den anden Wise taget.

Lydie.

Det gær nix, den er doch rerende.

Herz Bær (til Lydie ligesom de Forrige.)

Jeg er denn doch aach en Mitlem af den æsthaitische Sacietæt, derfor jeg aach wager Dem haite en sentimentalsch Jdille in tive Sanger at dedezere, betitelt: den lidende, stridende, tryumphirende og nu som Brutgam jubilirende Jocob Hirsch in riim'te Hexemætrer.

Lydie (tager det og læser Begyndelsen.)

"Siig mig, o Muse, hver Daad af Heltebezwingeren Jacob!"

Skent! soblimt! Jeg takker Dem, Herr Bær!

(De øvrige Jøder flokke sig med Complimenter omkring Lydie.)

Adskillige Jøder.

Vi gratelire! vi enske Likke!

5te Optrin.

De Forrige. Händelchen (træder hurtig og forskrækket ind.)

Händelchen.

Er den Herr Polckwitzer nich do? Hvor er den Herr Polckwitzer?

Polckwitzer (træder frem.)

Her, Juhanne. Hvat will hun? Hvat bringer hun Nit?

Händelchen.

S'is jemand derute. De skal gleich nachhame kummen (sagte.) Det er Polletien, som um Dem seger. De mo Dem inte ferschrække!

Polckwitzer (forskrækkes heftig, men søger alligevel at fatte sig; høit til de Øvrige.)

Jeg strax kummer zurück, mine Herren og Damen. Vichtige Affehrer, en lille Ferrichtung —

Abraham (som bemærker hans Forlegenhed.)

Herr Polckwitzer! Herr Schwoger! Jeg deim doch vil felgemet Dem. —

Polckwitzer (afværger det.)

Ne! bliv han her! Jeg kummer zurück. (gaaer hurtig; Abraham følger efter ham.)

Jacob (til Lydie.)

Hvat kan det være? Der Ete er ferschreckt!

Lydie.

Jeg begriver det inte. (faldende.) Juhanne!

Håndelchen.

Madam Hirsch!

Lydie (halvsagte.)

Hvem har min Herr Papa segt? Siig mig det, bekenn mig det!

Håndelchen (forlegen.)

Hverfor vil De det denn vide. Lat mig gae!

Lydie (vred.)

Jeg befehler det sku! Ich wills hebben!

Håndelchen (fusende ud.)

Wann De det denn abschlut vil vide, so jeg det vil sige. Polletien har ham argestiert og har ham fert in Stockhusen.

Lydie.

In Stockhusen! Ai waih! (hun falder i Afmagt og føres ud af de Omstaaende.)

De øvrige Jøder (see bestyrtsede paa hinanden.)

Wos is dos? Hvat is pessirt?

6te Optrin.

De Forrige. Abraham Hirsch i den heftigste Affekt.

Abraham.

Was æ Unglück, en stur graus Unlikke, som over min Huus kummer!

Alle Tilstædeværende omringe ham.

Was is? Fertell! Schnack frem!

Abraham (vred til Jacob.)

Das Du fer denn Pestilentz hatte faet, fer Du den Bitte, die Lugedorn og de Brellejanter in Din Kune sin Huus hatte gævet!

Jacob (bestyrtset.)

Worum, Ete?

Rachel.

Fertell, Ete!

Abraham.

Alles er ferlohren!

Alle Tilstædeværende.

Gott behüth! Gu, bevar's!

Abraham.

Den Polckwitzer har gehebbt den Liefrantz fer den Armej, og har den Presit for hejt taget; har de Ratiamner og den Breed fer klain gært und sin Huus und sin Pracht fer stur. Jetzt de det har mercket, at han den Land har beschluppet, og de ham vil igjen afklemme Presitten! Sin

Huus er fersegelt, sine Zimmer ere forsegelt, den Bitte er fersegelt, og den Ete sidder sku in den furte Hul po Stockhusen.

Gjæsterne (som lidt efter lidt gaae bort.)

Ai waih! Ai waih!

Schmuel Krautschneider (tager igjen sit Haandskrivt af Bordet og gaaer.)

Aesthaitiken er us — Die Deschenées herer up, Ai waih!

Løve Hare (ligeledes.)

Den gelehrte Underhaldning er ferbi — den Dinér herer up, Ai waih!

Herz Bær (ligesom de Forrige.)

Den Bireau d'Esprit er fersegelt — die Cænecerter og Soupers fins er ferbi, Ai waih!

Abraham (som hidtil stod i dybe Tanker.)

Chai Rosch! De mo mig igjen den Bitte usliefre. Kumm, Memme! vi vil gae til den Lazarus, som mig den Preceß har fert fergangen Johrwegen Selvscheerne, hvormet jeg hatte geschackret. Komm! det noch er Tiid! (Abraham og Rachel gaae.)

Slutnings-Scene.

Jacob (allene vaagnende op af en lang smertelig Betragtning.)

Wos is dos? Hvor er jeg? Hvat er vesfirt? Var det en Drem, var det en Sanhet? Dvo-

